

سرشناسه : بهداروند، محمد مهدی، ۱۳۴۳ -
 عنوان و نام پدیدآور : و اما جنگ /مؤلف محمد مهدی بهداروند.
 مشخصات نشر : قم: هدی، ۱۳۹۰.
 مشخصات ظاهری : ۲۰۸ص.
 شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۲۷۵۹-۳۵-۴:۴۲۰۰۰ریال
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 موضوع : جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹ - ۱۳۶۷
 موضوع : جنگ ایران و عراق، خاطرات فرماندهان جنگ ۱۳۵۹-۱۳۶۷
 شناسه افزوده : بهداروند، محمد مهدی، ۱۳۴۳
 رده بندی کنگره : ۱۲۲۹۰ ف/ ۱۶۳۹/۳ D۶R
 رده بندی دیویی : ۹۵۵/۰۸۴۳-۹

و اما جنگ

تدوین: حجت الاسلام دکتر محمد مهدی بهداروند
 ناشر: هدی
 چاپخانه: قم-کوثر
 نوبت چاپ: اول/ تابستان ۱۳۹۰
 قیمت: ۴۵۰۰تومان
 شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۷۵۹-۳۵-۴
 تیراژ: ۲۰۰۰ جلد

مرکز پخش: قم، بلوار ۱۵ خرداد، ۱۸ متری سوم خرداد،

کوچه ۱، پلاک ۴۵. تلفن: ۰۹۱۲۵۵۱۴۰۳۹

شماره حساب سیبا ۰۱۰۲۱۳۰۵۷۰۰۰۲ علی فلاح زاده

Email: hodanashr۱۳۸۳@gmail.com

فهرست

مقدمه ۷

رهبر معظم انقلاب

لحظات سرنوشت ساز در آبادان ۱۱

شهید سید امیرعلی صیاد شیرازی

نگاه بلند امام خمینی ۱۹

دکتر محسن رضایی

از پذیرش قطعنامه ۵۹۸ تا پایان جنگ پس از فتح خرمشهر ۲۷

سه تاریخ برای پایان جنگ ۴۷

دقت امام در پیگیری مسائل جنگ ۵۱

یک ماه آخر دفاع مقدس ۵۳

فتح خرمشهر، پدیده نادر جنگ ۵۶

ناگفته‌هایی از سردار شهید اسماعیل دقایقی ۵۹

جنگ پایان سیاست ۶۴

گزینه چگونگی پایان جنگ ۷۲

حکایت نامه سپاه به آقای هاشمی ۷۳

محاصره سوسنگرد ۷۵

مقایسه جنگ ایران و عراق با جنگ آمریکا و عراق ۷۶

امیر دریابان علی شمخانی

یادی از شهید پورکیان ۸۱

یادی از چریک پیر، شهید داوود کریمی ۸۳

مگر جوانان اهوازی مرده اند؟ ۸۶

سرلشکر پاسدار غلام‌علی رشید

دوران مبارزه در گروه منصورون ۹۱

نحوه شکل‌گیری گروه شهید سبحانی در دزفول ۹۳

- تاریخ تشکیل گروه ۹۴
- نامگذاری و گرفتن سوگند ۹۵
- پشت صحنه های جنگ ۹۹
- نگاهی اجتماعی به وقایع انقلاب و جنگ تحمیلی ۱۲۰
- جایگاه دو تفکر کلاسیک و انقلابی در دفاع مقدس ۱۴۷
- خروج از تفکر کلاسیک آغاز ستشکنی ۱۴۷
- ضرورت برداش جنگ آینده ۱۵۰

دکتر حسین علایی

- نگاهی به عملیات فتح المبین ۱۵۵
- طرح مانور ۱۶۱
- اقدامات دشمن قبل از آغاز عملیات ۱۶۳
- شرح عملیات ۱۶۵

سرتیپ پاسدار مرتضی قربانی

- آزادسازی خرمشهر ۱۷۱
- دفاع مقدس در روایت ناگفته ۱۸۰
- شروع تهاجم عراق به ایران ۱۸۱
- عملیات خیبر در هورالهویزه ۱۸۵
- عملیات غرور آفرین والفجر ۸ ۱۸۶
- عملیات کربلای ۴ ۱۸۸

دکتر حبیب احمدزاده

- اگر دریاقلی نبود ۱۹۳

کلام آخر

- گفت و گو آیین درویشی نبود ۲۰۱
- شب های بی قراری ۲۰۴

مقدمه

آیا به راستی «الان زمان نوشتن تاریخ نیست»؟ آیا به قول عباس اقبال در بررسی های تاریخی طبق قاعده ای تا رویدادی به سرانجام نرسد و پایان نیابد، مورخ نمی تواند به همه مباحث آن احاطه پیدا کند و به نگارش آن بپردازد؟ و آیا در زمانه موجود موقع جمع مدرک و منبع سازی جنگ است و نه تاریخ نگاری جنگ؟ نگارنده بر این باور است که سؤالات بالا هیچ یک موضوعیت نداشته و حتی تأمل در آنها ما را از رسالت اصلی مان باز می دارد.

امروزه قریب به بیست و سه سال از زمان پذیرش جام شوکران (قطعه نامه ۵۹۸) می گذرد و حادثه تاریخی جنگ تحمیلی به مثابه پرونده ای بسته شده است که میتوان با طیب خاطر به تحلیل و واکاوی آن پرداخت. قطعاً واکاوی این قطعه تاریخی بدون وجود منبع صحیح و متقن میسر نیست. بهترین و متقن ترین منابع ایام دفاع مقدس، رزمندگان و مدیران و فرماندهانی است که می توانند ما را در به تصویر کشیدن واقعی این حادثه کمک نمایند.

این طایفه در حقیقت زیرساخت ها و مقدمات اصلی تدوین تاریخ جنگ تحمیلی محسوب می شوند. البته با نگاه آن ایام و نه با نگاهی امروزی، گذشته را به تحلیل کشاندن. زیرا بسیاری از عملکردها و رفتارها و گفتارها در شرایط فعلی زمانه قابل تکرار و بیان نیستند.

بی شک جنگ تحمیلی، عامل مهمی در ایجاد تغییر و دگرگونی در جامعه بود به حدی که بیش ترین تغییرات سیاسی، نظامی، اقتصادی و فرهنگی را در ساختار و نیروهای اجتماعی به وجود آورد. برای تبیین حقیقت جنگ و پی آمده های آن در عرصه های سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و نظامی باید یک حرکت سازمانی و ملی صورت بگیرد تا بلکه بتوان به هدف مطلوب دست یافت.

براین اساس ضرورت تدوین تاریخ مقاطع جنگ هشت ساله از امور غیر قابل

انکاری است که تصور آن موجب تصدیق آن می گردد. امروزه تاریخ و فرهنگ‌ها نتیجه زندگی دیروز اجداد ماست که نسل به نسل، گاه سینه به سینه و گاه مکتوب منتقل می شود و هر نسلی وارث تمدن و فرهنگ پیش از خود، با ترکیب کردن، آن با نیازهای جدیدی آن را به شکلی متحول به نسل بعدی انتقال می دهد و این سیر انتقال همواره ادامه خواهد یافت.

بنابراین فرهنگ تاریخ دفاع مقدس امروزه ردپای خود را در جزء جزء وجودی جامعه مان برجای گذاشته است چرا که فرهنگ چیزی نیست جز تجلی زندگی در رفتار اجتماعی افراد هر جامعه براساس نیازهایشان.

... اینک نگارنده علیرغم انحصاری بودن اسناد و مدارک به عنوان ملک طلق برخی از طوایف تحقیق، به تدوین مواضع و خاطرات و دست نوشته های برخی از نویسندگان، رزمندگان و فرماندهان دفاع مقدس پرداخته تا بلکه توانسته باشد به سهم خود، گامی اندک در زمینه سازی و مهیا نمودن زیرساخت ها و مقدمات تدوین تاریخ دفاع مقدس برداشته باشم.

به امید روزی که از جنگ خبری نباشد و کادر نظامی پیاموند فرهنگ ملل، گران بها ترین گوهر است و آثار تاریخی و فرهنگی، که یادگار فرهنگ ملت ها هستند، باید از تجاوز در امان باشند. ولی آیا دولت و ملتی که به خود حق تجاوز به خاک ملتی دیگر و کشتار انسان های دیگر را داده است، می تواند به فرهنگ و آثار تاریخی و فرهنگی آن ملت احترام بگذارد؟ و اگر احترامی وجود می داشت آیا اصلاً جنگی در می گرفت؟ آیا می توان رؤیای مهجور شده واژه جنگ را در سر پروراند؟

«من این رؤیا را در سر دارم که روزی انسان ها به پا خواهند خاست و پی خواهند برد که برای این خلق شده اند که با یکدیگر برادرانه زندگی کنند... من آرزو می کنم که روزی برسد که جنگ دیگر نباشد و انسان ها شمشیر خود را تیغه گاو آهن کنند و با نیزه های خود زمین را شیار دهند! روزی که ملت های دیگر علیه ملت های دیگر به پا نخیزند و دیگر به جنگ نیندیشند» (مارتین لوتر کینگ، ۱۹۳۹ - ۱۹۶۸)

آبادان

محمدمهدی بهداروند

فروردین ۱۳۹۰